

Upplelse Utbildning I Täby AB

Org.nr. 556787-5413

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Sparre Gymnasium
belägen i Täby kommun

Tillsyn i Sparre Gymnasium

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Upplevelse Utbildning I Täby AB (556787-5413) under hösten 2015. Sparre Gymnasium besöktes av Skolinspektionen den 11 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets nationella statistik framgår att 77 procent av eleverna inte nådde kunskapskraven i de nationella kursproven i Matematik 2b läsåret 2014/15. Motsvarande siffra för de nationella kursproven i Matematik 1b var 61 procent. Av skolans egen sammanställning av skolenhetens resultat från läsåret 2014/15 framgår att tio procent av eleverna inte nådde kunskapskraven för betyget E i de respektive kurserna Matematik 1b och Matematik 2b. I övriga kurser nådde eleverna lägst betyget E. Läsåret 2013/14 var motsvarande siffror i matematikkurserna 77 respektive 8 procent, och 25 respektive 23 procent av eleverna nådde det läsåret bl.a. inte heller kunskapskraven i ämnena Geografi 1 och Svenska 1.

Enligt uppgift från huvudmannen lämnade 91 procent av eleverna skolan med grundläggande behörighet läsåret 2014/15. Den genomsnittliga betygspoängen samma år var 13,6 poäng för ekonomprogrammet och 11,7 poäng för samhällsprogrammet, något lägre än betygspoängen läsåret innan (15,4 respektive 13,1). Detta att jämföra med den genomsnittliga betygspoängen i riket vilken läsåret 2013/14 var 14,6 för de högskoleförberedande programmen.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-03-18
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-03-18
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-03-18
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det systematiska kvalitetsarbetet vid Sparre gymnasium behöver utvecklas. Mot bakgrund av den låga måluppfyllelsen i ämnet matematik behöver rektor, tillsammans med personalen, ytterligare analysera orsakerna till den låga måluppfyllelsen. I sammanhanget bör rektorn också analysera diskrepansen mellan de nationella provbetygen och motsvarande kursbetyg samt följa upp skolenhetens arbete med särskilt stöd. Uppföljningen och analysen ska utmytna i åtgärder i syfte att komma till rätta med den bristande måluppfyllelsen. Sparre gymnasium behöver också säkerställa att examensmålen för respektive program som skolan erbjuder genomsyrar undervisningen, för att eleverna ska få en tydlig bild av de specifika målen för de program som de valt. Detta inte minst eftersom lärarna uppger att elevernas bristande måluppfyllelse i ämnet matematik kan bero på att de tycker att kurserna är abstrakta och inte ser nyttan med dem. Tillsynen har visat att varken elever eller undervisande lärare kan ge exempel på eller beskriva hur examensmålen påverkat utbildningens utformning. Skolinspektionen bedömer därför att skolenheten behöver förtydliga och implementera de nationella exa-

Beslut

2015-12-18

4 (18)

Dnr 44 - 2015:4060

mensmålen och se till att de ligger till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet, samt att de ska präglade alla kurser.

Vidare behöver huvudmannen se till att alla professioner i elevhälsan får förutsättningar att samverka och delta i det förebyggande och främjande arbetet så att elevhälsan fungerar som en samlad resurs. Då tillsynen också visat att det finns elever som inte känner till att skolan har tillgång till skolkurator och skolpsykolog behöver huvudmannen också se till att alla elever vet att skolan har tillgång till kurator och psykolog samt se till att alla elever vet hur de ska göra för att komma i kontakt med dessa. Rektor behöver också säkerställa att eleverna ges tillgång till ett skolbibliotek som kan användas i undervisningen som ett stöd för elevernas lärande och för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Upplevelse Utbildning I Täby AB att **senast den 18 mars 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Upplevelse Utbildning I Täby AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6§ skollagen, Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program SKOLFS 2010:14, 4 kap. 1 § gymnasieförordningen, Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att examensmålen genomsyrar utbildningen.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att för varje nationellt program ska det finnas examensmål som innehåller mål för programmet.

Av förarbetena till reformen av gymnasieskolan (prop. 2008/09:199 s. 117) framgår att examensmålen ska prägla alla kurser och ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Därför måste även inriktningar, yrkesutgångar och särskilda varianter på programmen kunna kopplas till examensmålen.

I skrivelse till Skolinspektionen redogör rektor för hur han tillsammans med lärarna varje läsår planerar undervisningen för att se till att examensmålen präglar de kurser som eleverna läser. Skolans temaarbete anpassas enligt rektor till elevernas olika programtillhörigheter. Rektor uppger att i de kurser som eleverna samläser, så får eleverna på respektive program olika uppgifter som knyter an till de olika programmets examensmål. Rektor uppger vidare att "varje lärare är väl medveten om hur upplägget ser ut". Trots detta kan lärarna i intervju endast ge något enstaka exempel på hur de anpassar material efter elevernas programtillhörighet. De uppger vidare att det är svårt att lägga upp undervisningen på ett sätt som är kopplat till respektive programs examensmål, eftersom eleverna samläser flertalet ämnen. I intervju med eleverna så uppger samtliga att de inte känner igen att undervisningen i de gemensamma ämnena på något sätt skulle se annorlunda ut för dem för att de läser vid ettdera programmet. Eleverna på ekonomiprogrammet uppger att programmen endast skiljer sig åt när de jobbar med tema- och gymnasiearbete. Av intervju med eleverna på samhällsprogrammet framgår att de inte känner till vad examensmål är.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen, att examensmålen inte är styrande för undervisningen på Sparre gymnasium. Utöver enstaka temaarbeten och gymnasiearbetet, utgör inte examensmålen är en naturlig del av inriktningen på undervisningen. Detta medför att elevernas undervisning i de programövergripande ämnena riskerar att bli fragmentarisk och inte ge eleverna förutsättningar att se sin utbildning som en helhet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Sparre gymnasium inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga

Upplevelse Utbildning i Täby AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Upplevelse Utbildning i Täby AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska tillsammans med lärare och övrig personal bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga;
 - följa upp och sammanställa måluppfyllelse och resultat i förhållande till de nationella målen,
 - analysera vad som påverkar och orsakar måluppfyllelsen och resultaten för verksamheten,
 - utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta om adekvata åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen

- dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Rektorn ska tillsammans med personalen och utifrån en uppföljning av verksamheten analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Dessutom bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn bör även skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Tillsynen visar att det systematiska kvalitetsarbetet vid Sparre gymnasium behöver utvecklas.

Rektorn uppger att han följer upp elevernas kunskapsresultat genom diagnostiska tester och att resurser därefter sätts in i de ämnen där rektorn ser att eleverna är svagare. Utöver kunskapsresultaten tittar rektor löpande på vad som är viktigast på skolan för tillfället, och väljer på så sätt prioriterade utvecklingsområden. I kvalitetsredovisningen framgår att dessa bl.a. är studiero, elevinflytande och att förebygga rökning.

I rektorns kvalitetsredovisning framgår vidare att ett prioriterat utvecklingsområde är matematik, eftersom att kunskaperna i ämnet är låga. Betygs- och provstatistik som Skolinspektionen tagit del av visar också på låg måluppfyllelse i ämnet. Av skolans egen redovisning framgår att 77 procent av eleverna inte nådde kunskapskraven i kursen Matematik 1b läsåret 2013/14. I kursen Matematik 2b nådde åtta procent av eleverna inte upp till kravnivån för betyget E. Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2014/15 nådde 77 respektive 61 procent av eleverna inte kunskapskraven i de nationella kursproven i kurserna Matematik 2b respektive Matematik 1b. Trots detta var det enligt skolans egen redovisning endast tio procent av eleverna som inte nådde upp till betyget E i dessa kurser det läsåret. För att komma till rätta med måluppfyllelsen uppger

rektor att han fördelat resurser så att tre lärare är med på varje matematiklektion, för att kunna jobba med elever som befinner sig på olika nivåer. I kvalitetsredovisningen anges vidare att "efter att ha arbetat med tre lärare per lektion har resultatet förbättrats". På fråga från Skolinspektionen kring diskrepansen mellan provbetygen och kursbetygen har rektorn inte kunnat redogöra för detta. Rektorn säger också i intervju att han inte sett några stora avvikelser i betygssättningen.

I intervju med elever uppger de att de får stöd genom att två assistenter hjälper till på matematiklektionerna, samt genom det stöd de får på den studiedagen som de har varje fredag, där de kan få hjälp i de ämnen som de behöver träna mer på. Enligt lärarna finns det, trots detta, elever som riskerar att inte nå målen i ämnet matematik. Lärarna uppger att det dels beror på bristande motivation och dels på att eleverna saknar matematisk förmåga. En orsak till den bristande motivationen kan enligt lärarna vara att eleverna har svårt att se nyttan med matematikkurserna. Lärarna uppger vidare att det är möjligt att vissa elever kan behöva särskilt stöd, men de känner inte till att någon elev har åtgärdsprogram.

Skolans specialpedagog uppger att hon träffar elever i behov av stöd och att hon efter samtal med eleven ger förslag på stöd som eleven kan erbjudas. Enligt specialpedagogen är det dock skolans elevassistenter som verkställer och följer upp stödet. Specialpedagogen kan således inte svara på hur arbetet med stöd ser ut och vet därför inte om eleverna verkligen får det stöd som hon rekommenderar. Rektorn uppger att specialpedagogens rekommendationer lyfts vidare till honom och lärarna. Rektorn uppger vidare att han själv följer upp elevernas resultat och håller uppföljningsmöten med berörd elev, elevassistent, specialpedagog och lärare. Som framgår ovan så känner lärarna dock inte till att någon elev har åtgärdsprogram, och specialpedagogen uppger att hon inte deltar i några uppföljningsmöten.

På frågan vad görs om en elev riskerar att inte nå målen i något ämne svarar rektorn att "då får man starta om kursen". Enligt rektorn är det ADHD- och dyslexidiagnoser som leder till åtgärdsprogram, och alla elever som har åtgärdsprogram får enligt rektorn det särskilda stöd som de behöver. Rektorn uppger vidare att han tycker att lärarna är bra, men har i kvalitetsredovisningen identifierat brister i undervisningen genom elevenkäter, där en del elever tycker att genomgångarna på vissa lektioner är för långa. Enligt rektorn kan lärarna också behöva jobba mer förebyggande med eleverna genom att följa upp elevernas resultat och därefter ge stöd utan att eleverna själva ska behöva efterfråga det. Rektorn uppger att han försökt påminna lärarna om dessa saker,

men i kvalitetsredovisningen finns inga åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet vid Sparre gymnasium behöver vidareutvecklas. Även om ett visst kvalitetsarbete förekommer, behöver rektorn, mot bakgrund av elevernas fortsatt låga måluppfyllelse i ämnet matematik och diskrepansen mellan elevernas nationella provbetyg och kursbetyg, ytterligare analysera orsaken till den bristande måluppfyllelsen. Rektorn bör också följa upp de åtgärder som satts in i syfte att förbättra matematikresultaten. Utifrån denna analys och uppföljning bör rektor sedan besluta om utvecklingsåtgärder. I sammanhanget bör rektor också följa upp skolans arbete med särskilt stöd, samt lärarnas kompetens inom området bedömning och betygsättning och vidta eventuella lämpliga åtgärder inom dessa områden i syfte att öka elevernas måluppfyllelse.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Sparre gymnasium inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Upplevelse Utbildning i Täby AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Upplevelse Utbildning I Täby AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på gymnasieskolenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot

målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

- Huvudmannen ser till att det på gymnasieskolenheterna finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att elevernas tillgång till skolpsykolog och skolkurator är säkerställd.
- Se till att den samlade elevhälsan ges förutsättningar att delta i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.
- Se till att eleverna får tillgång till ett skolbibliotek som kan användas i skolenhetens pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande.

Motivering till bedömning av brist

Elevehälsa

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och att elevhälsans medverkan är viktig bland annat i skolans övergripande arbete med elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. Vidare framgår att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. (Prop. 2009/10:165 s. 276)

Tillsynen visar att det finns brister i tillgången till elevhälsa och att den samlade elevhälsan inte är organiserad på ett sådant sätt att alla professioner kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Huvudmannen, tillika skolans rektor, uppger att eleverna har tillgång till skolsköterska, skolläkare, skolpsykolog, skolkurator och specialpedagog via exter-

na vårdföretag. I intervju med eleverna framkommer att de känner till att det finns en skolsköterska. Enligt eleverna är hon på skolan några gånger i månaden och genomför hälsokontroller med årskurs 1. De uppger vidare att de kan komma i kontakt med henne genom rektor om de skulle vilja träffa henne mer. De elever som Skolinspektionen intervjuat vet inte säkert om det finns en kurator på skolan, även om vissa elever uppger att de tror att de kan komma i kontakt med en kurator genom lärarna. I intervju med lärarna framkommer dock att ingen av dem känner till om det finns någon skolkurator. Eleverna känner inte till att det finns någon skolpsykolog. Enligt rektor kan eleverna komma i kontakt med skolpsykologen och skolkuratoren via skolsköterskan. Skolsköterskan uppger dock att kontaktvägen går via rektorn eller vårdföretagets VD. Skolsköterskan uppger vidare att det nog är möjligt att eleverna inte känner till att de kan komma i kontakt med skolpsykologen och skolkuratoren.

I intervju med det vårdföretag som står för tillgången till skolsköterska, skolläkare, skolpsykolog och skolkurator framkommer att endast skolsköterskan tillkallats till skolan sedan samarbetet inleddes år 2013. Skolsköterskan uppger att hon genomfört hälsosamtal i årskurs 1 samt sjukvårdande insatser i enskilda fall, men säger att hon inte arbetar gentemot Sparre gymnasium utöver detta. Skolsköterskan deltar inte i något elevhälsoteam på skolan, och har ingen kontakt med skolans personal utöver rektor.

Specialpedagogen, som anlitas genom ett annat företag, uppger att hon är timanställd och kommer till skolan vid behov för att träffa de elever som behöver stöd. Specialpedagogen uppger att hon inte ingår i något elevhälsoteam på skolan och att hon aldrig träffat skolkuratoren och skolpsykologen. Specialpedagogen uppger även att hennes arbete på skolan alltid sker på individnivå och att hon inte har för avsikt att utöka uppdraget till att även omfatta annat arbete inom elevhälsan.

Vid intervju med rektorn framkommer vidare att han inte känner till att elevhälsan ska arbeta på skolnivå och att elevhälsan därför inte bedriver någon generellt inriktad insats på skolan. Rektor uppger dock att skolsköterskan jobbar förebyggande genom att sammanställa vad som framkommit i hälsosamtalen i årskurs 1 och att skolan sedan jobbar med förebyggande och hälsofrämjande arbete utifrån hennes sammanställning. Rektorn uppger att det vid skolan bl.a. bedrivs ett temaarbete kring rökning, utifrån vad skolsköterskan fångat upp kring detta och att skolan t.ex. tar hjälp av närliggande beroendecenter för att samtala med eleverna om detta.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen, vid tidpunkten för tillsynen, inte säkerställt tillgången till skolpsykolog och skolkurator. I bedömningen av till-

gång till elevhälsa bedömer Skolinspektionen även om elever och vårdnadshavare har kännedom om elevhälsans kompetenser och hur dessa kan kontaktas. Tillsynen visar att det finns elever på Sparre gymnasium som inte känner till att skolan har tillgång till kurator och psykolog. Huvudmannen behöver därför säkerställa att alla elever vet att skolan har tillgång en skolpsykolog och en skolkurator samt att alla elever vet hur de ska göra för att kontakta dessa. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen behöver organisera elevhälsan så att alla dess professioner ges förutsättningar att uppfylla skollagens krav att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas kunskapsutveckling. För att kravet på en samlad elevhälsa som främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande ska vara uppfyllt krävs att samtliga kompetenser inom elevhälsan deltar i det förebyggande arbetet på skolnivå.

Skolbibliotek

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. Vidare framgår att varje huvudman har en skyldighet att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att eleverna har tillgång till skolbibliotek för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen (prop. 2009/10:165 s. 284 och 661).

I läroplanen för gymnasieskolan framgår att det är skolans ansvar att varje elev som slutfört ett nationellt program kan använda bok-och bibliotekskunskap och modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Vidare framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att se till att utbildningen utformas på ett sådant sätt att eleverna får tillgång till bibliotek i syfte att utveckla sådana kunskaper.

Tillsynen visar att det finns ett rum på Sparre gymnasium som benämns skolbibliotek. I rummet finns några hyllor med skön- och facklitteratur som inte är katalogiserade. De intervjuade eleverna känner till skolbiblioteket och någon elev uppger att denne lånat skönlitteratur i biblioteket till de kurser där sådan litteratur ingår. Samtliga intervjuade elever uppger dock att de inte är där så ofta eftersom de har egna skoldatorer och framförallt använder webben för kunskapssökning. Även lärarna och rektorn uppger att skoldatorerna används för informationssökning och fungerar som ett digitalt bibliotek. Lärarna kan inte ge något exempel på när skolbiblioteket har använts och uppger att de inte har några moment med i sina respektive planeringar som omfattar användning av skolans bibliotek. En lärare säger att denne istället tagit med eleverna till

kommunens bibliotek för att gå igenom hur man söker litteratur på ett fysiskt bibliotek. Enligt rektorn är det lärarna som bestämmer hur skolbiblioteket ska användas i undervisningen och rektorn följer inte upp i vilken utsträckning skolbiblioteket används i undervisningen.

Skolinspektionen konstaterar att det skolbibliotek som finns på skolenheten inte används i skolenhetens pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande. Utredningen visar att skolbiblioteket består av en liten samling okatalogiserade böcker och att det faller på varje lärares eget initiativ att i undervisningen istället använda kommunens bibliotek så att eleverna kan utveckla kunskaper i bok- och bibliotekskunskap som ett verktyg för kunskapssökande och lärande. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av detta att huvudmannen behöver säkerställa att eleverna får tillgång till ett skolbibliotek som kan användas i undervisningen som ett stöd för elevernas lärande och utveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Sparre gymnasium inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Upplevelse Utbildning i Täby AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständig-

heterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Beslut

2015-12-18
16 (18)

Dnr 44 - 2015:4060

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Sara Afifi
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Sparre Gymnasium

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Sparre Gymnasium

Sparre gymnasium är en fristående gymnasieskola i stadsdelen Roslags Näsby i Täby kommun. Huvudman för skolan är Upplevelse Utbildning i Täby AB (org nr. 556787-5413). Skolan erbjuder studier vid två nationella program: samhällsprogrammet med inriktning samhälle och ekonomiprogrammet med inriktning ekonomi. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn hade Sparre gymnasium 27 elever på samhällsprogrammet och 28 elever på ekonomiprogrammet.